N:o 2

15. V 1930

Aktivisti

HERÄÄ SUOMI!
Sanoista tekoihin!

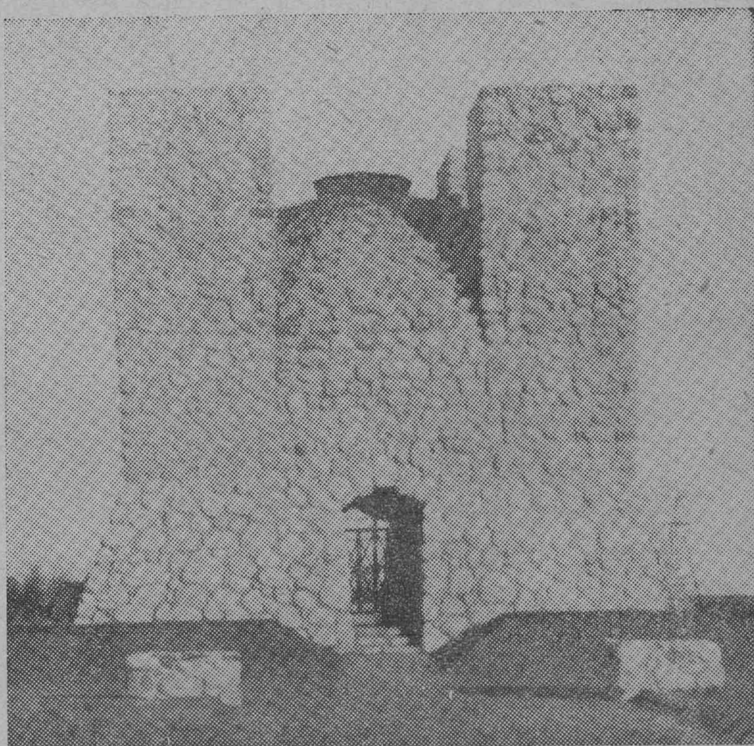

Jaakko Ilkan muistomerkki

*

Ilmajoki

TOIMITUSKUNTA:

K. R. Kares. Vihtori Kosola (vastaava päätoimittaja). Iivari Koivisto. Vihtori Herttua. Vilho Viita (toimitussihteeri). Yrjö Nikula (taloudenhoitaja). Kustaa Lahdensuo. Antti Isotalo. Paavo Osola. Heikki Jokilahti. Juho Ekola. O. A. Hokkanen. Juho Tala. R. von Essen. Hille Sipilä. Arvo Sihto. Martti Rantanen. Kalle Varpula. Viljo Knaapi. V. Särkijärvi. Lenni Laakso. Onni Porkka. Matti Similä. Heikki Alamäyry. Lauri Haikola.

ETELÄ-POHJANMAAN PANKKI O.Y:n

tila huhtik. 30 p:nä 1930.

Vastaavaa:		Vastattavaa:	
Kassa	379,944: 08	Osakepääoma	10,000,000: —
Tilillä muissa pankeissa	1,040,935: 67	Vararahasto	31,119: 09
Ulkomaan rahaa	14,871: 15	Voitonjakorahasto	280,071: 81
Ulkomaan kirj. vaiht.	334,383: 15	Talletuksia	6,303,720: 60
Kotim. vekseleitä	3,690,886: 92	Juoksevatili	940,042: 52
Lainoja	8,202,877: 95	Postilähetysvekseleitä	96,799: 75
Kassakreditiivejä	2,364,243: —	Kotim. kirj. vaihtajia	9,039: 35
Kotim. kirj. vaihtajia	420,392: —	Provisioneja	34,870: 90
Toisten pankkien tall. tod.	252,347: 67		
Palkkoja ja kulunkeja	294,332: 15		
Irtaimistoa	254,970: 50		
Korkoja	128,035: 67		
Eri tilejä	317,447: 11		
Smk.	17,695,664: 02	Smk.	17,695,664: 02

AIR-FLIGHT

ILMA KIITO

Suurin edistysaskel autorengasalalla sen jälkeen kuin matalapainerengas keksittiin.

FISK Ilma-Kiito rengas on varustettu suuremmalla ilmatilalla kuin ainoakaan toinen autorengas. Ja tämän vankan ilmavyön tukemana auto kiitää eteenpäin ihmeteltävän tasaisesti ja pehmeästi — tärinättä kuin lentokone ilmassa.

TUTUSTUKAA

tähän suuremmoiseen uutuuteen, joka lisää autoilun varmuutta, mukavuutta ja taloudellisuutta.

Pääedustaja Suomessa:

SUOMEN VOIMAVAUNU O. Y.

Helsinki. Mikonkatu 13. Puh. 26 541.

ILMA-KIITO

Sk.pukuja ja varusteita

Upseeripukuja ja varusteita

Aseita

Patruunoita ja panoksia

Urheilutarpeita

myy

SKOHA

Helsinki, Fabianinkatu 23 (kesäk. 1 p:stä Kaivokatu 6)
Puh.: myymälä 29 064 konttori ja tukkumyynti 28 089 ja 38 264.

Suojeluskuntalaisten Urheiluliike O.Y.
Viipuri, Karjalankatu 25. Puh. 14 95.

Länsi-Suomen Urheilukauppa
Turku, Humalistonk. 7. Puh. 37 90.

Suojeluskunta Kauppa
Jyväskylä, Kauppak. 41. Puh. 4 46.

Savon Suojeluskunta Kauppa
Kuopio, Minna Canthink. 14. Puh. 13 14.

Hämeen Suojeluskunta Kauppa
Hämeenlinna, Raatihuoneenk. 17. Puh. 3 46.

Vartalon kauneus ja notkeus saavutetaan pyöräilemällä!

POHJANKRUUNU

on niin rakennettu että sitä käyttäen helposti tuohon päämäärään päästään.

VAASAN RAUTAKAUPPA O.Y.

AKTIVISTI

on erinomainen ilmoitusväline. Sitä luetaan kaikkialla ja kaikissa kansalaispiireissä.

Kirjapainon särkeminen.

Asialla on toinenkin puolensa.

Vaasan kommunistisen kirjapainon särkijät ovat olleet oikeuden tutkittavina ja se asia menee laillista tietään, eivätkä tekijät ja teon kehoittajat ole vetäytyneet lain edessä vastaamasta teostaan. Lain onkin tehtävä tehtävänsä, sillä ilman lakia ja laillista asiainmenoa ei maassa voi vapaasti hengittää. Laillisuuden ilma on kaiken oikean kansalaiselämän menestymisen ja kasvamisen ilmapiiriä. Me suremme ja pahoittelemme vain sitä, emmekä voi emmekä halua sitä sallia, että maassa jonkun oikeuden muodolla ja lain varjon alla sallitaan menoa, jonka tarkoitus — selvästi lausuttu ja peittelemätön — on kaiken laillisen yhteiskuntajärjestyksemme hävittäminen ja kaikkien sen pohjalla liikkuvien tuhoaminen. Jos näiden ainesten sallitaan maassa olla ja toimia vapaasti ainakin niin kauvan, kun he vain suunnittelevat katalaa rikostaan uskaltamatta ryhtyä sitä vielä toimeenpanemaan, jos näiden isänmaansa myyjien lisäksi sallitaan olla säätämässä lakeja muille kansalaisille ja muodostelemassa ja äänillään lopullisesti vahvistamassa paheksumislausuntoja niille, joiden kaikki toimet — yliotteiksikin mahdollisesti leimattavat — tarkoittavat tämän meidän yhteiskuntajärjestyksemme puhdistamista siihen tarttuneista märkäpaiseista, niin sitä aikaa ei toivottavasti koskaan tule, jolloin ei kansalaismieli reagoisi edellä mainittua luonnottomuutta vastaan — luonnollisesti laillisesti, mutta jos luonnottomuuden annetaan puoluesyistä tai muista matalista laskelmista jatkua, niin tuskin voidaan laittomiakaan mielikarvauden ilmauksia estää. Tämän lausuminen on vain tosiasiain toteamista, niin kauhulla kuin ajattelemmekin aikaa, jolloin maassa lain sijasta joutuu hallitsemaan laittomuus muodossa tai toisessa.

Laittomuudellakin on kaksi puoltaan. Niin Vaasan tapahtumallakin. Yksinkertainen ja puoluemielen sokaisematon ihminen ymmärtää tämän vaistoissaan. Meille kirjoitti Vaasan tapahtumasta tuonnottain nimensä ilmoittanut työläisvaimo eräästä maamme teollisuuskeskustoista. Kirje ei sellaisenaan kelpaa julkaistavaksi, se kun oli harjaantumattoman kirjoittajan laatima. Mutta se kirje huokui tervettä ja sumentamatonta kansalaismieltä. Se samalla tuskastuneen sydämen voimalla osoitti Vaasan tapahtuman toisen puolen, jota herrat politikot ja puolueviisaat eivät tavallisesti lainkaan ota huomioonsa. Työläisvaimo ihmettelee sitä, että sosialistit y.m. pitävät niin kauheata porua painon rikkomisesta. "Totta kai se, mikä on rikottu, saadaan maksetuksi". "Kone on vain kone, joita saadaan uusia, sillä tuleehan niitä Venäjältä rahoja siihen yhtä hyvin kuin muuhunkin". Mutta sitten tulee asian toinen puoli. "Kuka maksaa ne tuhot, mitä nuo kommunistiset kirjapainot ovat saaneet aikaan. Kuka maksaa äitien menetykset lapsissaan? Kuka maksaa meidän pojat, mitkä nuo kirjapainot ovat tuotteillaan tehneet hulttioiksi, jotka eivät muuta tee kuin uhkuvat kirousta sekä kodissaan että työpaikallaan? Kuka antaa meille lapsemme takaisin?"

Siihen suuntaan työläisäiti, joka "koko ikänsä on raatanut raskasta työtä perheensä elatukseksi ja jolla oli iloa kodissaan siihen asti, kun kommunismi tuli". Ja me voisimme jatkaa monilla kysymyksillä. Kuka maksaa kaiken sen tuhon, jota nimenomaan kommunistiset kirjapainot ovat saaneet aikaan? Kuka vetää oikeuteen kaikesta siitä vihan ja valheen kylvöstä, mitä kommunistiset lehdet ovat harjoittaneet? Kuka maksaa yksinkertaisten, suorastaan petettyjen ihmisten omattunnot, jotka valheilla on saatu väärin arvosteleviksi? Kuka maksaa sen veren, mitä tässä maassa kerran varmasti saadaan vuotaa, ellei kommunistien kiihoitusta saada loppumaan? Kuka maksaa ne onnettomuudet, mitä kommunismi tietää? Kuka maksaa ne miljoonat viattomasti teurastetut, mitä Venäjä on saanut kommunismista maksaa ja mitkä meidän maammekin varmasti saa maksaa, ellei ajoissa valvota ja tukahuteta kommunismin aatteellista kylvöä, joka ei asiallisesti ole muuta kuin kapinan ja kansalaisteurastuksen valmistamista?

Semmoisia kysymyksiä aukenee eteen, kun rupeaa penkomaan Vaasan tapahtuman toista puolta. Ne sanomalehdet, jotka hätäilevät toiminnan tähden, joka tarkoittaa kommunismin jyrkkää vastustamista ja tukahuttamista, — hätäilevät puoluesyistä ja ovat hätäännyksissä sentähden, että jotkut kansalaiset uskaltavat ajatella omilla aivoillaan kysymättä puolueilta ja niiden kaikkivaltiaalta lupaa —, unohtavat kokonaan tämän toisen puolen, joka taas meille on tärkein puoli. Ja ne kansalaiset, jotka eivät ymmärrä eivätkä haluakaan ymmärtää mitään muuta kuin sen, mitä heidän puoluelehtensä on heille valmiiksi märehtinyt, tuijottavat vain niitä puolia asioista, jotka ovat heidän puolueilleen

KOMMUNISTIEN

toiminnasta Etelä-Pohjanmaalla.

Kuten tunnettua on, perustivat kapinasta Venäjälle paenneet johtomiehet heti seuraavana syksynä siellä järjestön, jonka tarkoituksena on uuden kapinan aikaansaaminen Suomessa ja maan liittäminen Neuvosto-Venäjään. Järjestö sai nimekseen Suomen Kommunistinen Puolue (S.K.P.) ja sen Venäjällä toimiva johto, Suomen Keskuskomitea (S.K.P:n K.K.) Järjestön toiminta Suomessa organisoitiin heti Venäjältä käsin, joskin silloiset organisaattorit eivät olleet saaneet vielä sitä kouluutusta kuin nykyiset, joita varten Venäjällä on toiminnassa Lännen Vähemmistökansallisuuksien yliopisto (L.V.K.Y.) Joka tapauksessa oli järjestö luotu, ja toimintaa vietiin eteenpäin kuumeisella kiireellä työväestön keskuudessa. Suuremmat tehdaskaupungit ja työläiskeskukset olivat puolueen ensimäisenä huomion kohteena ja vasta toisella sijalla maaseutu.

Pohjanmaa ja varsinkin Etelä-Pohjanmaa, jota syystä kyllä on kutsuttu Suomen vapaussodan kehdoksi, oli vaikeimmasti valloitettavia paikkakuntia S.K.P:llä. Sen ensimäiset otteet organisation luomiseksi Etelä-Pohjanmaalla eiv;ät ottaneet onnistuakseen. Sellaisissa kaupungeissa kuin Vaasassa ja Pietarsaaressa sai puolue piankin kannattajajoukkonsa, mutta maaseutu pysyi edelleen kylmänä S.K.P:lle. Tämän johdosta puolue kiinnitti erikoisen huomionsa Etelä-Pohjanmaan maaseutuun ja otti sen tavallaan koekaniiniksi kokeillakseen Marxin oppien vaikutusta siellä. Pohjanmaalle komennettiin kouluutettuja organisaattoreita ja uhrattiin summakaupalla Moskovan ruplia. Parhaillaan valtiopetoksesta vankilassa istuva kurikkalainen kommunisti Antti Ojala toimi erikoisena tutkijana Pohjanmaalla S.K.P:n lähettämänä, ottamassa selkoa puolueen toiminnan mahdollisuuksista siellä. Tiedoissa ei ole, millaisiin tuloksiin kommunisti Ojala lienee tullut, mutta heti Ojalan poistuttua alkoi kommunistien toiminta Pohjanmaalla vilkastua. Venäjällä kouluutettuja miehiä, ja niistä kykenevimpiä, komensi puolue Vaasaan, jossa sen päämaja sijaitsi silloin kuten vielä tänä päivänäkin. Vaasasta käsin organisaattorit itse ja lähettiensä avulla vähin erin soluttivat valkoista Pohjanmaata moskovalaisella kylvöllään. Jos joku salaisen työn tekijöistä joutui viranomaisten käsiin, uusi astui heti tilalle ja lopulta alkoi kiertokulku Tammisaareen, missä kiinnijoutuneet valmistavat itseään vapauduttuaan tarmokkaammin jatkaakseen keskeytynyttä työtään. Sama kiertokulku on käynnissä vielä tänäkin päivänä.

Kurikan, Jalasjärven, Teuvan, Jurvan ja Peräseinäjoen pitäjät olivat ensimäisiä, joissa salainen myyräntyö kantoi hedelmiä leviten vähin erin ympäri koko Etelä-Pohjanmaan, vieläpä jossain määrin valkoisen Lapuankin pitäjään.

Muutamia vuosia sitten kommunistit alkoivat »Lapuan nostattamisen», jota varten m.m. suomalaisten kommunistien keskuudessa Kanadassa toimeenpantiin rahankeräyksiä puhumattakaan siitä, mitä asian eteen toimi Suomessa oleva salainen kommunistipuolue. Lapualla pitivät kommunistit neuvottelukokouksiaan, sinne järjestettiin erikoisia »valistustilaisuuksia», ja viime vuonna jo pidettiin maaperää siksi valmistettuna, että sinne lähetettiin punapaitaiset kommunistien iskujoukot. Muutamilla paikkakunnilla Etelä-Pohjanmaalla näihin punapaitaisiin oli jo totuttu, ja pohjalainen isänmaallinen kansalainen piti niitä vain välttämättömänä pahana, joita on siedettävä, koska viranomaisetkin niitä sietivät. Toisella matkallaan Lapualla tällainen iskujoukko sai kuitenkin tuntea pettymyksen, sillä sitä kohtasi jyrkkä vastarinta isänmaallisten kansalaisten taholta. Lapuan lakia luettiin kansan kädestä silloin Lapualla. Siellä herättiin ja sieltä käsin herätettiin koko maa näkemään, mihin ollaan kulkemassa, ellei valtiovalta pane sulkua kommunistien rikolliselle toiminnalle. Kommunistien koetoiminta Pohjanmaalla niin tuloksellisella ja lupaavalta kuin se näyttikin, sai silloin ankaran kolauksen ja sen uhittelu voi vielä koitua omaksi surmakseen, sillä se on ainoa mahdollinen ratkaisu, jota ei nyt enää voida kiertää.

Tässä ryhtymättä lähemmin selvittämään S.K.P:n organisatiota ja sen toimintatapoja Etelä-Pohjanmaalla, mainitsen vain yhden sellaisen etapin, joka on ollut suurimpana tukena kommunisteilla salaisessa työssään. Se tappi on ollut ja on edelleenkin Vaasan työväen osuusliike r.l.

---

todelliseksi tai näennäiseksi hyödyksi. Niinkauvan kun tässä maassa katsellaan kommunismia ja kommunismin vastustamistyötä tällaisilla joko punaisella tai viheriällä tai kaiken maailman sekavärillä — aina puoluekannan mukaan — värjätyillä silmälaseilla, jää ainoaksi viisaudeksi se Lapuan toisen kokouksen puheenjohtajan, josta sittemmin on kehittynyt ihmeellinen ilmiö, neuvo: meidän on oltava kuin muinoin pompeilainen sotamies Vesuviuksen tulivuoren purkautumisessa. Tuhka on jo peittänyt suuren osan kansastamme. Sen alla ovat monien työläisäitien pojat niin äideiltään hukassa, ettei heitä enää tuhan alta lainkaan näy. Tuhka on peittänyt tärkeän osan maamme eduskunnasta. Seisokaa vain uskollisesti tilallanne vanhojen puoluetunnusteittenne takana, seisokaa ja peittykää. Mutta älkää toki ihmetelkö, jos tässä maassa vielä on niitäkin, jotka eivät aijo rauhassa odottaa tuhkasateen lopullista päälletuloa, vaan joiden tekisi mieli saada maa ja kansa varjelluksi tuhan alle joutumasta ja rakentaa jyrkkä pato laavavirroille, jotka uhkaavat tappaa kaiken elämän. Me puolestamme toivotamme vahvoja jalkoja niille, jotka seisovat ja odottavat peittyvänsä tuhan alle. Mutta me toivomme, että he haluaisivat edes jonkun verran ymmärtää niitäkin, joille ei ole uskottu tällaisia seisomisjalkoja, vaan jotka haluavat jotain muuta, sitä, mikä kulloinkin näyttää maata ja kansaa paraiten turvaavalta.

Kun kommunistit laulavat...

Kirjapainorikon muistoksi ovat kommunistit sepittäneet lauluja, joista alla muutama näyte.

Koneiden murskaajat.

Turman tieto tullut:
Fascistit kuin hullut
riehuneet on Vaasan puolella.
Yöllä pimeässä
Käyneet särkemässä
työväestön kirjapainon.
Lapualla laki laadittiin,
täyttämistä sitten vaadittiin
kohta kaikkialla, uhkaulvonnalla,
mussoliinimaiden malliin.

Myöskin noskesakki
tuumi: tehdään nakki
keltaiselle puolueellemme.
Kommunistit lyömme,
työläisjoukot myömme
riistäjille, jotka maksaa.
Maalaisliittolainen hallitus,
taantumuksen vahva vallitus,
kannatuksen voitti.
Työläiset vain moitti
fascistien suosimista.

Lakitekeleitä, työläisiä, meitä
varten eduskunta rustasi.
Herroilla on hoppu,
yhdistysten loppu —
tuomioita julistaissaan
kaikkialla kuuluu kiljuntaa:
älkää unhoittako Lapuaa,
täyttäkää sen laki,
jonka herrassaki,
ruokaryypyn kanssa sääti.

Vaasa, Vaasa, Vaasa,
Valkoisessa maassa
nyt on sulla maine verraton.
Yöllä hiipijöitä
koneen särkijöitä
mussoliini varmaan kiittää.
Toverit oi, yhteen liittykää.
Myrskytuulien lailla rynnätkää.
Fascisteja vastaan, näin me ainoastaan.
joukkovoimin voimme voittaa.

Kirjapainojen puolustusjoukkojen marssilaulu.

Alla vainojen nostamme lippumme tään,
hurraa, hurraa, hurraa,
ylle puolustusvartion mieslukupään,
kohti fascistijoukkoa ryntäävää,
Sumpparaa, sumpparaa, sumpparaa, sumpparaa,
hurraa, hurraa, hurraa.

Työväen vihollisen meininki ois,
hurraa, hurraa, hurraa,
kirjapainomme raivata tieltänsä pois,
että helpommin meitä he sortaa vois.
Sumpparaa, j.n.e.

Minkä loimme me myöskin puollamme sen,
hurraa, hurraa, hurraa.
Kävi toimehen työväki vastustellen
noita puuhia mustia fascistien,
Sumpparaa, j.n.e.

Ja miehinä puolustusvartion,
hurraa, hurraa, hurraa,
oma paikkamme meillä nyt kaikilla on,
varajoukkojen määrä on loppumaton.
Sumpparaa, j.n.e.

Työpaikoille taistelukutsumme soi,
hurraa, hurraa, hurraa.
Nousta miehiä köytenä kanssamme voi,
ja me puollamme sen minkä luokkamme loi,
Sumpparaa, j.n.e.

Kun nousevat raatajamiljoonat,
hurraa, hurraa, hurraa,
kyllä horjuvat fascistitehtailijat
kurin tietävät painojen murskailijat,
Sumpparaa, j.n.e.

Ja käydessä valkoista sortoa päin,
hurraa, hurraa, hurraa,
oma luokkamme nousevi ahjoista näin,
ja sen aurinko loistavi kirkkahin säin.
Sumpparaa, sumpparaa, sumpparaa, sumpparaa,
hurraa, hurraa, hurraa.

Joka on joutunut seuraamaan valtopetosjuttujen käsittelyjä hovioikeuksissa, on huomannut, että suuri prosentti vaasalaisista valtionpettäjistä on ollut mainitun liikkeen henkilökuntaan kuuluvia. Jokainen Vaasassa oleskellut salainen organisaattori on asunut osuusliikkeen taloissa ja myöskin liikkeen huoneustoissa on pidetty salaisen puolueen kokouksia, vieläpä nykyisen johtajan konttorissakin. V:n 1928 suuressa kommunistijutussa näistä seikoista saatiin kuulla oikeudessakin pöytäkirjoista luettavan.

Liikkeen autot ovat olleet edellämainittujen kommunistien iskujoukkojen käytettävissä, kuten koko liikekin, joka on taatusti moskovalaisissa käsissä. Esimerkkejä tästä voisi mainita loppumattomiin. mutta viimeisimpänä tulkoon mainituksi äskettäin sattunut tapaus. Joku aika sitten Venäjältä maahan saapunut S.K.P:n organisaattori matkusti Pohjanmaalle ja oli päämajasta saanut tunnuksen, jolla piti mennä tapaamaan erästä Vaasan työväen osuusliikkeen hoitajista. Erehdyksessä punaupseeri menikin porvarilliseen osuuskauppaan tunnuksineen seurauksella, etä joutui viranomaisten haltuun ja odottaa nyt parhaillaan oikeuden käsittelyä.

Siitä, että mainittu etappi on niin voimaperäisesti Etelä-Pohjanmaalla toiminut ja edelleen toimii, lankeaa osa isänmaallisten kansalaistenkin syyksi. Näistä asioista tietämättömänä ehkä ajattelemattomuudestakin on porvarillinen kansanaines ja myöskin sos.-demokraatit mainittua liikettä käyttäneet. Nyt, kun kansa on herännyt ja noussut päättävästi vastustamaan kommunismia, on myöskin huomio kiinnitettävä jokaiseen etappiin, jokaiseen renkaaseen, joka on kommunistisessa ketjussa. Etelä-Pohjanmaan kansa voi näyttää jälleen esimerkkiä tässäkin ensiksi kieltäytymällä kaikista suhteista sellaisiin liikkeisiin, jotka palvelevat kommunismin tarkoitusperiä.

Paitsi liiketoimia, on monia muita etappeja, jotka edistävät kommunismia alinomaan isänmaallisen kansalaisen silmien edessä. Niitä on opittava välttämään. Niiden suhteen on varoitettava naapureita ja tehtävä niille, jotka eivät asioista ole tietoisia, niistä selkoa. Tällä lailla lujitetaan sitä rintamaa, jota parhaillaan muodostetaan kommunismin suistamiseksi.

Aktivistinen aktivisti.

RAF. HAARLA:

Mitä on laillisuus?

Polttavana päivän kysymyksenä on, millä keinoin olisi yhteiskuntamme viholliset, kumoukselliset ainekset kukistettava. Siihen tietääkseni on ainoastaan kaksi keinoa. Ensimäiseksi: l u j a h a l l i t u s v a l t a, joka tekisi kumouksellisten vapaan liikehtimisen ja toiminnan maassamme mahdottomaksi. Toiseksi: v a p a a k a n s a l a i s t o i m i n t a, joka saattaisi kumoukselliset siihen tilaan, ettei heillä olisi minkäänlaista elämisen mahdollisuutta tässä maassa. Missä määrin hallitusvalta kykenee tuhoamaan huliganismin ja yhteiskuntaamme tuhoavan kumouksellisen vaaran, on vaikea sanoa, mutta mahdotonta se käsittääkseni ei ole, huolimatta siitä, että lähes 40 % kansastamme on jo saanut taudin myrkytyksen. Kuvaavana esimerkkinä on Lapuan ensimäinen tapaus, punasten piiskaaminen ja punapaitojen repiminen viime syksynä. Tapaus tuli yllättävänä. Tästä "laittomuudesta" ei ole nostettu kannetta rikollisia vastaan eikä kukaan ole puhunut laittomuudesta. Hallitus oli hämmästyksellä lyöty, ja monen punasen polvet jo tutisivat peläten jotain vielä pahempaa tulevan. Eduskunnallakin oli selkärankaa — ja vähemmän punaset äänestivät jo "velipuoliaan" vastaan. Jos silloin lapualaiset olisivat suvaittua "laittomuutta" jatkaneet, ei eduskunta punasten, ruotsalaisten ja parin edistysmielisen avulla olisi provosoinut Vaasan "laitonta" tapausta.

Olen aivan vakuutettu siitä, että Suomen kansa on luonteeltaan lainkuuliaista kansaa, mutta se vaatii ennenkaikkea päämäärästään tietoisen, koko kansan yhteisparasta harrastavan kansanvaltaisen, mutta t e r v e e l l ä p o h j a l l a olevan hallituksen ja semmoiset lait, jotka sopivat kansan tajuntaan ja vastaavat sen oikeuskäsitteitä. Mutta kun hallituksen korkeimpana johtotähtenä on puoluepyyteet ja vallassa pysyminen, niin miten moinen hallitus voisi, vaikka sillä olisi siihen lailliset valtuudetkin, nujertaa niskat juuri niiltä, joista heidän vallassa pysymisensä yksinomaan riippuu, silläkin uhalla, että lopuksi kaivettaisiin maa pois heidän jalkojensa alta. Se puhe laittomuudesta, joka nykyisin tulvii niistäkin sanomalehdistä, joiden pitäisi ymmärtää tilanne, on sanomattoman outoa — he eivät voi käydä kiinni siihen mätäpaiseeseen, joka jo nähtävästi on valmis puhkeamaan. Vai vartoavatko he siksi, että paise on täysin auki ja märkii? Eikö julkinen sana enään muista, miten meillä muutettiin nelikamarinen eduskunta yksikamariseksi, — se muutettiin uhkauksin ja eduskunnan oli taivuttava p a k o n edessä. Siitä näinä päivinä julaistiin muisteloita sanoin ja kuvin. Oliko se laittomuutta? Siitä ei puhuttu silloin mitään enempää kuin nytkään. — Kun laadittiin 8 tunnin työaikalaki, tehtiin se punasten apuna olleitten ryssäin pistimien uhatessa. — Oliko tämä laillista? — Kun syksyllä v. 1917 ja tammikuussa 1918 perustettiin punakaartien vastapainoksi suojeluskuntia, tuomitsi tamperelainen Aamulehti sen laittomuudeksi, jopa vaatien suojeluskuntia hajalle maan pelastamisen nimessä. Mistä arvosta oli silloinen Aamulehden vaatima laillisuus? Näinä päivinä on julkisuuteen lähetetty keräyslista erään laittoman tapauksen muistoksi, joka tapaus sattui noin 25 vuotta sitten. Keräysluvan on antanut asianomainen ministeri ja on keräyslistan alla maan huomatuimpia nimiä. Eikö tämäkään ole laittomuutta? —

Puoluekokousten keskusteluista ja julkilausumista huokuu "laillisuutta". Minä pyytäisin kysyä, mitä se on. Omaavatko ihmiset todellakin k a k s o i s m o r a a l i n vai enkö minä ymmärrä toisten ihmisten ajatuksia? Vai soveltuuko tähänkin kohtaan sanat: "älköön sinun oikea kätesi tietäkö, mitä vasen kätesi tekee"? Mitä lujempi ote merkitsee, sen huomaa paraiten siitä, että punanen lehdistö puhui vapaasti "kumouksellisuudestaan" ennen Lapuan tapahtumia, mutta jos nyt seuraa esim. tamperelaista Kansan Lehteä, niin ei sitä tietäisi muuten punaiseksi kuin lapualaisten haukkumisesta, — ei edes vappukiihoituksissa ole menty yli siivouden rajan.

Eiköhän eletty elämä anna meille tarpeeksi ohjeita siitä, miten olisi meneteltävä, jotta ei suurempa tuhoa maallemme koituisi. Jos Suomen kansassa on vielä tervettä ainesta, olisi sen pudistettava harteiltaan kuona, joka sitä painaa ja rasittaa. Ellei tämäkin tapahdu ajoissa, on kansa henkisesti ja taloudellisesti tuhottu. Ja ellei hallitus kykene arvovallallaan, tavalla tahi toisella sen käytettävissä olevilla keinoilla suojelemaan yhteiskuntaamme sen ollessa tietoinen siitä, että maan parhaat voimat ovat sen takana, niin emme voi katsoa sellaisen hallituksen olevan tehtävänsä tasalla.

Mitä tulee kumouksellisen vaaran torjumiseen vapaan kansalaistoiminnan avulla, riippuu se kokonaan maan t a l o u d e l l i s t e n a r v o j e n j o h t o m i e h i s t ä. Jos he työnantajina alkavat vieroa kumouksellista ainesta, etu-

„Oikeistohauta se käy jumalauta...“

Punalaulupuun uusin hedelmä.

Varjele työkansa luokkasi lasta
porvarin verkkoihin joutumasta.
Kapitaalin pimitys se aivoja sotkee,
johtavi varmasti tyhmyyteen.

Hienoksi täällä on huiputus saatu,
hieno on herrojen konstien laatu:
yksi jos loppuu, toisen ne keksii
riistäjävaltaansa turvaamaan.

Konsteja riittää ja niillä ne voivat
pirstoa työväen suuretkin voimat.
Usutella raatajat toistansa vastaan
herrojen puolesta hakkaamaan.

Toiset ne kantavat työn sekä vastuun
herrat vain mättävät miljoonat taskuun.
Verotaakan talonpoika auliisti kantaa,
työläiset raatavat tehtaissaan.

Silloin ei fascisti turhia pelkää,
kun talonpoika huitovi työläistä selkään.
Vain joku kirjoitus porvari lehteen.
ja taas täällä painoja murskaillaan.

Sellainen siellä on Lapualla henki
talonpojast' tehtäisi herrojen renki.
Meillä on ohjelma: yhtehen kansa
moukarin, sirpin ja viikatteen.

Taistelun jarruhun sosdemit tarraa,
johtajat joukolla työläistä narraa.
Suitsia kansalle suuhun ne laatii
herrojen puolesta taistellen.

Yhdessä herrojen kanssa ne häärää
kiristäen pykälillä toiminnan määrää.
Kapitaalivallan puolesta siksi
ne parlamentissa äänestää.

Emme me sellaisen hännillä juokse,
kutsumme kaikkia lippumme luokse.
Lippumme luoksi ja luokkamme vuoksi
kaikkensa kanssamme uhraamaan.

Vielä on porvarin viimeinen valtti,
siellä on kylttinä kuuluisa "maltti"
Viimeinen hakki on vällärin sakki
ja Työmies-lehtensä touhuineen.

Turha on porvarin viimeinen tikki:
työväen rintama ei mene rikki.
Päätös me tehtiin ja vällärin lehtiin
— selkäämme käännämme hiljalleen.

Nykypäivän työläinen ei ole nauta,
meihin ei herrojen huiputus auta.
Oikeistohauta se käy jumalauta —
haudaksi herroille itselleen.

Turmahan tahtoisi kapitali syöstä,
siksi me kutsumme kaikkia yöstä
Kutsumme yöstä ja luokkamme työstä
on nouseva työväen huomenkoi.

Innolla katsomme työhömme halpaan
kourin me tartumme sortajan kalpaan
Nousemme valtaan orjuuden alta
maailman mahtina hallitsemaan.

---

kädessä heidän johtomiehiään, jotka useassa tapauksessa ovat vieraan maan palkoissa, niin olisi silloin jo paljon voitettu. Varsinainen työväestö päästyään rauhaan kiihoittajistaan riemuitsisi siitä, sillä suuri osa työläisistä, varsinkin vakiintuneimmista, ei toivoisi mitään niin hartaasti kuin saada kiihoittajiltaan elää rauhassa. Jos ne työläiset, jotka omaavat isänmaallisen mielen ja halun säilyttää yhteiskuntajärjestyksemme, haluavat muodostaa taloudellisia ammattijärjestöjä, tehkööt sen, jos luulevat niistä olevan itselleen ja isänmaalle hyötyä. Mutta se on pääasia, että kaikki isänmaalliset työläiset, yhteiskunta-asemaan katsomatta, yhtyisivät työnantajiensa kanssa yhdessä puhdistamaan työmaita vieraanvallan kätyreistä. Tässä työssä antakoon koko isänmaallinen kansanaines tukensa. Heitettäköön nyt hetkeksi raskas puoluepyyteisiin kangistunut elämä syrjään. Alettakoon uutta elämää! Luotakoon uusi Suomi, terveissä kansanvallan merkeissä, kuitenkin niin, että valtiovaltaan eivät saa ottaa osaa muut kuin yhteisen isänmaamme yhteiskuntajärjestyksen kannattajat. Pois vieraanvallan kätyrit lakeja ja yhteiskuntaa ohjaavilta paikoilta!

Tässä toiminnassa tulee olla mukana talouselämän johtavat miehet, pääoman ja toiminnan edustajat, ja jos he eivät ajoissa herää, jää vastuu etupäässä heille. Heidän on helppo tämä järjestää, jos vaan on luja tahto. Muuten painumme päivä päivältä alemmaksi kaaokseen, josta lopuksi on vaikea nousta. Nyt on vielä aika huutaa: "Herää Suomi", mutta jos herääminen ei ajoissa tapahdu, on kansakuntamme häviö ovella.

Tampereella 7. 5. 30.

Kansanedustaja Tabellin edesottamuksista Lapualla kerrotaan seuraavaa. Kun valkoiset menivät työväentalolle, halusivat muutamat koulupojat nähdä erityisesti Tabellin. »Missä se Taapeli on?» kysyivät koulupojat kommunisteilta ja saivat vastaukseksi: »tuolla se on vintillä». Pojat menivät sinne hänen perässään ja rupesivat sitten »toimittamaan» hänen kanssaan asioita. Taisivat kysyä, mitä tekemistä hänellä täällä oli j.n.e. Kun Tabell kuitenkin vastatessaan istui, sanoi muudan pojista: »Teidän täytyy nousta seisoman, kun puhutte meidän kanssamme». »Ylös!» komensivat toiset pojat. Tabell nousikin heti seisomaan, vieläpä nosti kätensäkin ylös — nähtävästi jostakin väärinkäsityksestä. Pojat käskivät silloin häntä laskemaan kätensä alas, minkä hän tekikin. Kun Tabell osoittautui näin avuttomaksi, antoivat pojat hänelle määräyksen: »ensimäisellä junalla, meni se etelään tai pohjoiseen, Teidän täytyy lähteä». Tabell noudattikin käskyä ja lähti ensimäisellä junalla. Se vei hänet **Helsinkiin.**

Laillisuuden

Kommunistisen Internationalen II. kongressissa esitti sen toimeenpaneva komitea n.s. teesinsä, joista lainattakoon muutamia otteita:

"Kommunismi asettaa päämääräkseen parlamenttarismin **hävittämisen.** Sentähden voi hallinnollisten laitosten käyttäminen tulla kysymykseen vain niiden tuhoamistarkoituksessa . . ."

"Kommunistisen puolueen keskuskomitealla tulee eduskuntaryhmässä olla edustajansa, jolla on äänioikeus. Kaikissa tärkeissä poliittisissa kysymyksissä on ryhmän ennakolta tiedusteltava ohjeita keskuskomitealta".

"Komitealla on oikeus ja velvollisuus määrätä tai evätä puhujat, joiden on esiinnyttävä tärkeissä poliittisissa kysymyksissä. Näiden on jätettävä puheittensa ponnet, jopa koko sanamuodonkin sen hyväksyttäväksi".

"Kommunistisen listan jokaisen ehdokkaan on sitouduttava jättämään luopumisilmoituksensa keskuskomitean ensimmäisestä kehoituksesta".

"Eduskunnan jokaisen kommunistisen jäsenen on alati muistettava, ettei hän ole "lainsäätäjä" toisten lainsäätäjäin joukossa, vaan **puolueagitaattori,** joka on lähetetty **vihollisen leiriin".**

"Jokaisen kommunistisen kansanedustajan on, keskuskomitean ratkaisun mukaan, yhdistettävä laillinen työ **laittomaan työhön.** Maissa, joissa kommunistiset kansanedustajat porvarillisten lakien perusteella vielä nauttivat parlamenttaarista koskemattomuutta, on **tätä koskemattomuutta käytettävä laittomaan puoluepropagandaan . . ."**

"Kommunistisen kansanedustajan pienimmätkin teot ovat alistettavat puolueen epäparlamentaariseen työhön".

Kommunistisen Internationalen virallinen lehti »Komintern» on toisaalta äskettäin (10. 3. 30) kirjoituksessaan »Bolshevistisen kunnallistoiminnan puolesta» antanut yksityiskohtaisia määräyksiä kommunistisille kunnallismiehille.

"Eräs Kominternin osastojen alkeellisimmista poliittisista tehtävistä on ratkaisevan käänteen aikaansaaminen kunnallisessa toiminnassa . . . Köyhälistön tehtävänä on räjäyttää porvariston valtiokoneisto ja samalla tuhota parlamentaariset laitokset. Samaa periaatetta voidaan sovelluttaa kunnallisiin laitoksiin, joiden asettaminen valtion elinten vastakohdaksi on teoreettisesti väärin. Todellisuudessa ne ovat porvarillisen hallintomekanismin yhtäläisiä laitoksia ja vallankumouksellisen köyhälistön on ne hävitettävä sekä korvattava työläisedustajista muodostetuilla paikallisilla neuvostoilla" .

"Kommunistit astuvat kunnalliseen hallintoon, käyttääkseen hyväkseen tätä lavaa propaganda- ja kiihoitustarkoituksiin, paljastaakseen sosiaalifascistien petollisen menettelyn, sikäli kuin he muodostavat eroittamattoman osan kapitalistisesta valtiosta, auttaakseen joukkoja vapauttamaan itsensä demokrattisista harhoista, näyttääkseen niille, ettei valtataistelun ulkopuolella ole mahdollista saavuttaa vaatimattomimpiakaan uudistuksia".

Taistellessaan kunnanvaltuustoissa enemmistöstä on kommunistien koottava joukot alla mainittujen päätehtävien ympärille, joiden suoritus kuuluu kommunistisille ryhmille:

"1. Työläisten taistelun johtaminen kaikenlaista fascismia vastaan, köyhälistön itsepuolustuksen järjestely, leppymätön taistelu fascistisia ja sosialifascistisia iskujoukkoja vastaan (kommunistisen sanakirjan mukaan käsitetään kaikki isänmaalliset järjestöt "fascistisiksi" joukoiksi)".

"2. **Suunnitelmallinen sotaretki sotaa vastaan** (ei kuitenkaan kansalaissotaa). Veljeily paikkakunnan ja ympäristön "työläis"-sotilaitten ja -matruusien kanssa. Kaikkien arvoluokkien "tukeminen" sotilashallintoa (kuria) vastaan".

"3. Työläisten taloudellisen taistelun tukeminen myöntämällä avustusta lakkolaisille".

"4. Työttömien laaja avustaminen siten, että heidät vapautetaan kunnallisveroista, vaatimalla erikoisavustuksia, joihin varat kootaan rikkaiden verotuksella".

"5. Ottamalla huomioon luokkanäkökohdat kunnallisverojen kannossa".

"6. Säälimätön taistelu omistavien riistoa vastaan. Vuokrahelpotuksia huonosti palkattujen työläisten ryhmille. Tyhjien huoneistojen takavarikoiminen ja porvarien talojen luovutus ilman asuntoa olevien työläisten majoitukseen".

"7. Seitsemän tunnin työpäivä kunnallisiin laitoksiin".

"8. Kaikenlainen apu kaikille työläisten joukkojärjestöille. Sellaisten järjestöjen kuin "Punainen kansainvälinen apu (=Valt. vankien huoltoyhdistykset)" ja "Kansainvälinen työläisapu (=mahtava kiihoitusjärjestö)" tukeminen.

A. S. — eräs parhaita asiantunt[...]am
kysymyksissä — selostaa seura[...]sa
munistien solutustyötä ja valti[...]an

Elämä astuu rautais[...] a
laillisuuden v[...]a

Tämä ohjelma on vain perustana kommunistipuoluetten kunnalliselle ohjelmalle. Siihen on liitettävä vaatimuksia, jotka ottavat huomioon työläisnuorison (»punaorvot»), maatyöläisten y.m. edut. Mutta sitten huomautetaan:

"9. Veljeily Neuvostoliiton kunnallisten laitosten kanssa".

"Koko tämä kunnallinen ohjelma on esitettävä niin, että joukot tekevät itselleen selväksi mahdottomuuden päästä sen toteuttamiseen joutumatta ulkopuolelle porvarillisen laillisuuden, että ne huomaavat nämä kunnallisiksi äärimmäisyysvaatimuksiksi, jotka kommunistinen puolue heti toteuttaa, valtaan päästyään".

"Kommunististen kunnan esimiesten, virkamiesten ja valtuutettujen toiminta voi muodostua tekijäksi, joka ei jää ilman vaikutusta joukkojen luokkatoimintaan ja sosiaalifascismin hävittämiseen. Senvuoksi on toiminnan oltava vallankumouksellista. Mutta kunnan esimiesten, virkamiesten ja valtuutettujen vallankumouksellista toimintaa ei voida ajatella, ellei toimita porvarillisen laillisuuden rajojen ulkopuolella".

*

Jos tämän asiakirjan ja sen edellä esitettyjen parlamentaaristen teesien valossa tarkastamme kommunistien toimintaa eduskunnassamme ja

...nvararikko?

...nt|amme kommunistien organisatio=
...ra|sa mielenkiintoisella tavalla kom=
...lti|an suhdetta laillisuuskäsitteeseen.

...is askelin ...varikkojulistusten yli.

kunnanvaltuustoissamme, voimme vaivatta todeta heidät Kominternin nöyriksi käskyläisiksi. Korkein Oikeus on antanut langettavan tuomionsa useammasta kuin yhdestä kommunistisen kansanedustajan »lailliseen toimintaan yhdistetystä laittomasta», s.o. valtiopetosta valmistelevasta teosta. Ja eritoten kuluneena talvena olemme nähneet, miten kaikenlaiset »työttömäin» kokoukset ja komiteat kommunististen kunnanvaltuutetujen johdolla ovat esittäneet vaatimuksia niin, että »joukot tekevät itselleen selväksi mahdottomuuden päästä niiden toteuttamiseen joutumatta ulkopuolelle porvarillisen laillisuuden». Onpa tällainen toteamus — paremmaksi selvyydeksi — usein jo valmiiksi liitetty itse ponsiinkin.

Tässä maassa löytynee tuskin ainoatakaan sellaista porvaria ja tokkopa edes sos.-demokraattiakaan, joka ei empimättä myöntäisi kommunistien väkivaltaisin keinoin pyrkivän laillisen yhteiskuntajärjestyksen kumoamiseen. Ovathan kommunistit itsekin sen riittävän usein meille vakuuttaneet. Mutta lakien ja asetusten tarkoitus on suojella niin yhteiskuntaa kuin yksilöäkin kaikelta väki- ja mielivallalta. Elleivät ne siihen pysty, on laillisuus ilmeisesti kärsinyt — vararikon.

Mutta sanotaan, että kommunismin vaaraa liioitellaan, että meillä on hallinnollinen koneisto, joka lakien ja asetusten puitteissa riittävästi pystyy turvaamaan laillisuuden. Ajatukset ovat vapaita — mutta jos kommunistit ryhtyvät aatteitaan toteuttamaan, on tämä rikos, joka armotta saa rangaistuksensa. Laki tekee silloin tehtävänsä, ja yhteiskunta on siis suojattu . . .

Onko niin?

Viisi vuotta takaperin hajoitettiin meillä »Sosialistinen työväenpuolue», koska se todettiin kommunistiseksi puolueeksi. Kaksi vuotta sitten suoritti E. K. suuren nuotanvetonsa, korjaten saaliikseen byroot ja organisaattorit, pikit ja pakit, todistaen sillä, etä kommunistinen puolue täällä oli täydessä toiminnassa ja erinomaisesti järjestetty. Mutta saatiinko sillä laittomuus loppumaan?

Viime syksynä ja talven kuluessa on täällä vangittu useampia »työväen ja pienviljelijäin» kansanedustajia, työväen ammattiliittojen huomattavimmat toimihenkilöt, sanomalehtien toimittajia, »naiskomiteoitten» ja »opintoyhdistysten» puheenjohtajia ja sihteereitä. Oikeudenkäynnissä on todettu, että kommunistinen puolue edelleenkin on olemassa, jatkaen työtään maamme itsenäisyyden hävittämiseksi kaikista vangitsemisista huolimatta, ikäänkuin mitään ei olisi tapahtunut. Kaikki on ennallaan — vain järjestön ja niiden toimihenkilöiden nimet ovat muuttuneet. Ja vaikka »koko byroo» parhaillaan istuu vangittuna, levitettiin sen nimissä viime vappuna vallankumoksellisia julistuksia enemmän kuin milloinkaan ennen.

Tätä älköön käsitettäkö moitteeksi E. K:ta vastaan. Oloihin katsoen, joissa sen on työskenneltävä — ei sitä ole vielä saatu edes vakinaiselle kannalle — on se saanut ihmeteltävän paljon aikaan. Ja juuri nämä vangitsemiset todistavat, ettei siellä nukuta. Vika on laeissa ja asetuksissa.

Viime kesänä selitti sisäministeri, »lujien otteiden» mies Kivimäki, että Etsivä keskuspoliisi on tietoinen kommunistien jokaisesta liikkeestä, seuraten tarkasti heidän maanalaista, siis laitonta toimintaansa. Hän unohti vain selittää, miksi tämä laittomuus sitten sallitaan? Yllämainitut pidätykset seurasivat vasta puolen vuotta myöhemmin, ja nimenomaan syntien takia, jotka siis jo tuon vaalipuheen aikana olivat viranomaisten tiedossa.

Tosiasia on, että lakien ja asetusten puutteellisuuden takia viranomaisten on — asiaan puuttumatta — päältä katseltava, miten kommunistinen puolue yhteiskuntaamme miinoittaa. Vasta sitten, kun joku sen toimihenkilöistä, muodollisuuden ja lain kirjaimen unohtaen tekee karkean virheen, on mahdollisuuksia korjata hänet — ja hänet yksinään — valtion kirjaimellisesti hellään täyshoitoon. Ja jos oikein hyvin käy, voi toiminta jatkua vieläpä Tammisaarestakin! Tämä merkitsee, että nykyisten lakien puitteissa ei pahaa voida juurineen tuhota. Miekkaa kantava esivalta saa katkaista vain hirviön pisimmät lonkerot — jolloin yhden sijalle kasvaa kaksi — mutta kommunismin ruumiiseen ei terä ulotu.

Sen miekka on liian lyhyt!

Mitähän sanottaisiin, jos viranomaisten olisi annettava murtovaraskoplan puolen vuotta harjoittaa yöllistä ammattiaan, siihen mitenkään puuttumatta, ja jos miniseri sitten yleisen mielialan tästä kiihtyessä selittäisi: olkaa rauhassa, kyllä me tunnemme rosvojn jokaisen sankarityön . . .? Ja jos sitten, kun tuo kopla puolen vuoden kuluttua vihdoinkin pidätetään, sisäänmurrot jatkuisivat entiseen tapaansa? Tyydyttäisiinköhän silloinkin vaatimaan vain — valistusta ja yhteiskunnallisia uudistuksia?

Kun kommunistien nuorisovillityksen pää-ahjoihin, opintoyhdistyksiin, vihdoinkin käytiin käsiksi — ja siihenkin oli lainmuutos tarpeen — läheteli näiden lukumäärä jo toista sataa. Kaikenlaisten komiteoitten ja propagandakeskusten rinnalla olivat ne vuosikaupalla saaneet harjoittaa tuhotöitään. Ja parhaillaan kasvaa jokaisen lak-

„Fascisti-roikaleet."

Kirjapainon rikkomisen jälkeen painettiin "Työn Ääntä" jonkunverran Oulussa. Tunnelman kohottamiseksi lainaamme tähän aukkoon muutaman kuvaavan otsikon sanotun lehden tapahtumanjälkeisistä uutisista: "Fascistien roistontyö Vaasassa. — Kauhistuttava näky. — Työläiset puolustustaisteluun!" "Fascistiroikaleet paljastavat itsensä. — Fascistiliigan julkea sähkösanoma pääministerille. — Rikoksellinen herrassakki naulaa eteläpohjalaisen kansan häpeäpaaluun".

"Roistoista yritetään tehdä sankareita, rehellisistä ihmisistä ilmiantajia. — Lapua fascistiterrorin jaloissa".

"Fascistisen rikosnäytelmän kolmas vaihe. — Säälittävä komedia keskiviikkona Vaasassa. — Lapualainen fascistiautokaravaani. — Julkea rikollisten julistus, jolla rikollisen teon paljastuttua tavoitellaan marttyyriutta. — Valtakunnan lippu vedetty rikoksellisuuden verhoksi".

Kun saamme tilaa, lainaamme lehteemme myöskin liikuttavimpia kohtia kommunistilehtien viime aikojen laillisuuden puolesta huutavista artikkeleista.

kautetun keskuksen sijalle todistettavasti uusi sen työn jatkoksi. Suomen Ammattijärjestön moskovalainen sisärengas nauraa sen toimitsijoita pidätettäessä — sillä samana päivänä vapautuu varamies Tammisaaresta. Kun kommunistilehti lakkautetaan, on sen tilaajalla jo seuraavana aamuna kourassaan toinen, yhtä hyvä villitsijä. Ja valtion kustannuksella matkustelevat kommunistiset kansanedustajat ympäri maata, täyttäen keskuskomitean heille antamia käskyjä, järjestäen maanalaista organisatiota ja etappiteitä . . .

Sellaistako on laillisuuden voitto?

Kaiken tämän tapahtuessa kokoaa vihollinen, jonka lähetteinä nämä organisaattorit toimivat, rajan takana voimiaan. S i e l l ä ei kysytä laillisuuden perään, vaan lakia on, mikä tuo vallankumouksen naapurimaissa askeleenkin lähemmälle. Kun kansalaiset ympäri maata kokoontuvat neuvottelemaan, mitä olisi tehtävä ja levottomuudessaan tulevaisuudestamme sanovat kiihkeän sanan — on »t ä m ä t u o m i t t a v a a j a v a a r a l l i s t a k i i h o i t u s t a». Silloin ovat »e d e s v a s t u u t t o m a t» ainekset liikkeellä . . . Ja kun eduskunnassa esitetään pieni aloite esivallan miekan pidentämisksi, kauhistuvat laillisuuden sankarit tätä uhkaa — »k a n s a n v a l t a a» vastaan . . .

Mutta sehän on historian laki. Kun jääkärit lähtivät matkaan, oli sekin jopa maanpetosta. Laillisuutta olisi pitänyt noudattaa ja ehkäpä lähteä — ryssän palvelukseen. Ja kun me päättävästi katkaisimme viimeisetkin yhdyssäikeet **orjuuttajaamme — eikö silloinkin kohonnut va**roittavia ääniä? Ehkä oli lain kirjain silloinkin vaarassa. Ja laillisuutta me palvoimme vielä silloinkin, kun murhamiehet jo riehuivat maassa, kommunistivallankumousta tulella ja miekalla julistaen. Kunnes mitta oli taysi ja Pohjolan miehet ottivat edesvastuun harteilleen, näyttäen mitä on k a n s a n v a l t a.

Sille todelliselle kansanvallalle, jolle tämän kanmän kansan onni kaksitoista vuotta sitten perustettiin, me edelleenkin rakennamme. Lait ja asetukset ovat olemassa yksinomaan tämän verellä ostetun itsenäysyytemme turvaamiseksi ja lujittamiseksi sekä yhteiskunnan suojelemiseksi sen vihollisia vastaan. Älköön laillisuuden palvelemisessa unohdettako sitä henkeä, joka kirjaimelle elämän antoi ja yksinään voi sitä voimassa pitää. Jos kuolleet juriidiset kaavat ovat kansakunnan korkeimman lain täyttämisessä, sen itsenäisen elämän suojelemisessa, tehottomuutensa todistaneet — kuten taistelussamme pahinta vihollistamme, kommunismia vastaan satakertaisesti on tapahtunut — ovat ne laillisuuden nimessä muutettavat.

Jos näin ei käy, ja selitykseksi sille annetaan, että laillisia keinoja ei löydy laittomuuden kukistamiseksi, on se kaiken järjen nimessä laillisuuden vararikkojulistus. Mutta todellinen elämä astuu rautaisin askelin tuollaisten j u l i s t u s t e n y l i, kuten tämän sukupolvemme historia jo kerran on osoittanut. On huono yritys koettaa pukea kokonaista kansaa kuolleen kirjaimen pakkopaitaan, silloin kun se tuntee olemassaolonsa **uhatuksi.**

„Farisealaiset ja lapualaiset."

Kommunistien jumalanpilkka.

Näytteeksi kommunistien harjoittamasta jumalanpilkasta riittänevät tässä eräät kohdat Lauri Huhdan pitkäperjantaipääartikkelista "Työn Äänessä" viime huhtik. 16 p:ltä. Kas näin:

"Ja he huusivat: ristiinnaulitse — ristiinnaulitse hänet! Olivatko ne lapualaisia, jotka lähes kaksi tuhatta vuotta sitten huusivat Pontius Pilatukselle — ristiinnaulitse hänet — "jumalan poika", jonka raamattu on myöhemmin selittänyt ottaneen päälleen kaiken maailman synnit. Luultavasti he olivat senaikaisia lapualaisia — fascisteja, jotka näkivät puusepän pojassa silloiselle yhteiskuntajärjestykselle vaarallisen kiihoittajan, miehen, joka rohkeasti taisteli köyhien puolesta rikkaita vastaan ja joka säälimättä paljasti silloisen yhteiskunnallisen mädän, vallassaolevain tekopyhyyden, köyhän kansan sorron ja oikeudellisen vääryyden. Ilmeisesti nuo huutajat olivat niitä, joille oli joko välitöntä tai välillistä hyötyä tästä historiantakaisesta veriteosta tai niitä, jotka yksinkertaisuudessaan olivat johdetut harhaan, niinkuin nykypäivien körttiläiset, avustaakseen niitä, jotka rikollisin keinoin yrittävät pysyä vallassa ja tukahduttaa totuuden äänen".

"Tällaisiin mietelmiin saattaa meidät lähestyvä uskonnollinen juhlapäivä ja nekin tapahtumat, jotka saattavat kohdata meitä ennen pitkääperjantaita".

"Emme luonnollisesti ole tuon raamatullisen tarun lumoissa, emme sen mytologian pauloissa, joka Natsarealaisesta teki jumalan pojan. Me näemme hänessä vain ihmisen, joka, jos hän ylipäätään on ollut olemassa, ruoski aikalaisiaan".

"Natsarealainenkin sai maksaa vapaan mielipiteen ilmaisunsa hengellään. Kahden ryövärin väliin kohotettuna, kuten raamattu kertoo, hänet ristiinnaulittiin, fariseusten — senaikaisten fascistien — pirullisesti nauraessa roistontyölleen".

"Giordano Bruno astui polttoroviolle harhaoppisena, yhteiskuntaa vaarantavana henkilönä, niinkuin Natsarealainenkin astui aikoinaan ristinpuulle. Ja senaikuiset papilliset leviitat — senaikaiset lapualaiset ja fascistit — hekin nauroivat pirullisesti tulen liekkien nuollessa aikansa surinta tiedemiestä".

"Väkivalta, joka pukeutuu murhiin, roistontöihin ja linnatuomioihin, se on kapitalismin ase sosialismin — kommunismin — vastaisessa taistelussa.

"Tehkööt kapitalismin apurit, roistontekoihin antautuneet fascistit mitä hyvänsä, ei se estä kiertämätöntä oikeuden voittoa".

„Farisealaiset ovat rukoilleet."

Näyte punatörkeyksistä.

"Työn Ääni" kirjoitti 3. 3. 30 m.m. seuraavan makupalan.

"Suomen fascistipapit, piispat ja lalliliittolaiset ovat sitten viime sunnuntain rukoilla jumputtaneet Venäjän "vainotun" kristikansan puolesta. Kuinka paljon apua on revennyt? Me uskottomuudessamme luulemme ,että se on koko tuollainen fascistinen rukoiluhomma pelkkää suunläiskettä, jolla ei ole mitään merkitystä.

Epäilemättä näihin Suomen fascistipappeihin ja lalliliittolaisiin sopii profeetta Amoksen sanat, jotka hän sinkosi sen ajan suomettarelaisille, Israelin tekovanhurskaille papeille:

Näin sanoo, herra, herra! Minä en tahdo kuunnella teidän virsiänne, ne ovat minulle kauhistus. Minä viskaan teidän päällenne sonnan, teidän juhlapäivienne sonnan, niin, että se teihin ijäksi tarttuu.

Ja eräs toinen vanhan testamentin profeetoista, Hosea, sanoo, ilmeisesti tarkoittaen juuri näitä suomettarelaisia pappeja, jotka riehuvat Lapuan kokouksissa vaatimassa työläisten päitä, seuraavat naulankantaan osuvat sanat:

"Papit ovat niinkuin ryövärit. He murhaavat Sichemin tiellä, sillä he tekevät mitä he tahtovat".

Muistakaa: muutamien viikkojen kuluttua alkaa uskonnonvastainen viikko. Silloin on saatava oikein joukkoliikehtiminen kirkosta eroamisen puolesta. Varustautukaa tähän tärkeään kulttuuririnnistykseen! Apostata".

Mikä ei sovi

"työläisten lapsille".

Työn Äänen "taideosastossa" oli äskettäin m.m. seuraavia rivejä:

"Järjestönuorten liiton taholta on jo kauan puuhattu lapsille omaa laulukirjaa. Kuten tiedetään on tähän asti löytynyt varsinaisia lasten lauluja esim. Punaisessa laulukirjassa kaikenkaikkiaan vain 3 kappaletta, ja nekin osittain vanhentuneita. Sos.demien lastenjärjestöllä on jo vuodesta 1927 ollut oma laulukirjansa, jossa on julkaistu kaikki mahdolliset kansallislaulut ja isänmaalliset himphamput. "Jos voittaa Luojamme sallis . . ." — "On mulle Suomi suloisin . . ." — "Laps Suomen älä vaihda pois . . ." — "Oi taivahan pyhä herra . . ." j.n.e. Tällainen laulukirja ei tietenkään ole voinut milloinkaan tyydyttää työläisten lapsia.

Nykyhetken näköaloja.

Suoria sanoja suuresta asiasta.

Lieneeköhän kohtalon ivaa, että meillä näyttää muodostuvan aivan säännöksi se, että isänmaallisten kansalaisten aina täytyy olla lainsuojattomia. Muistammehan kai vielä, mikä oli n.s. sortovuosina isänmaallisten virkamiesten ja asevelvollisten nuorukaisten kohtalo. Ja myöhemmin jääkärien ja muiden aktivistien. Eikö heitä vainottu hallitusvallankin taholta paljon innokkaammin kuin suurimpiakin roistoja. Ja valitettavasti ei tapa näy vieläkään muuttuvan. Edelleenkin ovat monet isänmaalliset kansalaiset lainturvaa vailla, ja lainlaatijat ja vartijat eivät tosissaan edes yritä tehdä juuri mitään heidän hyväkseen, kun sensijaan julkisten isänmaanpetturien hyväksi on tehty mitä on suinkin voitu.

Liioitteluako? Katselkaamme tosiasioita. Eivätkö kapinoitsijat ole täysissä kansalaisoikeuksissaan ja valtion ja kuntien leivissä ja luottamustoimissa. Lainlaatijoina ja vartijoina! Eläkkeitäkin heille on oikein hallituksen taholta ehdotettu ja maanpetokselliset yhdistykset nauttivat vieläkin valtion ja kuntain kannatusta, kun taas monilla isänmaallisilla kansalaisilla ei ole mahdollisuutta edes työntekoon ilman anteeksipyyntöjä ja sakkoja maanpettureille. Ja vapaussodan invaliideja kulkee kerjäten elatustaan. Onko mitään edes yritetty tehdä lainvartijain taholta, että isänmaallisten kansalaisten alkeellisin ihmisoikeus, työnteon oikeus ja vapaus, olisi tullut turvatuksi? En ainakaan muista mitään yritystäkään tapahtuneen. Ei ole tehty yhtään välikyselyä, saatikka sitten hallituksia kaadettu, työrauhan turvaamisen puolesta — isänmaallisille työmiehille. Mutta annas, jos joku "kräätäri" ei satu pääsemään valtion leipiin, niin silloin ovat suuret ja pienet pillit soimassa ja hallitukset, jotka eivät hyvästä tahdostaan huolimatta ole voineet kaikkia bolshevikkien pyyteitä täyttää, potkaistaan pellole. Ja kun joku maankavaltaja on sattunut joutumaan valtion "sanatorioon" täysihoitoon ja häntä ei satu miellyttämään saamansa ruoka ja kohtelu, silloin ovat kohta hallitus ja eduskunta varpaillaan tutkimassa mieskohtaisesti asiaa ja lääkintähallituksen pää tutkimassa näiden erinomaisten kansalaisten terveydentilaa ja koko sanomalehdistö pohtimassa tätä mokomaa asiaa loppumattomiin. Sellaista huomiota ei parhaillekaan isänmaallisille kansalaisille osoiteta. Ja samallainen narripeli näyttää edelleen jatkuvan.

Onko sitten näinollen ihmeteltävää, että lainlaatijain ja hallitusvallan arvovalta ja auktoriteetti alkaakin isänmaallisten kansalaisten mielissä arveluttavasti laskea! Eikä tarvitse olla mikään profeetta voidakseen ennustaa, että se tulee edelleenkin kiihtyvässä tempossa laskemaan, ellei kurssi muutu. Se tulisi "konsulien" ottaa huomioon.

Mutta tämä taitaa olla turha toivo! Sillä **tragikomedia jatkuu. Sellaiselta ainakin sivultakatsojasta** asiain tila näyttää. Seuratkaamme kaikesta huolimatta näytelmää edelleen.

Kun kansalaiset, jotka henkensä hinnalla maansa turmiosta pelastivat ja ovat edelleenkin siihen valmiit, alkavat huolestuneina suunnitella keinoja yhä julkeammaksi käypää maanpetoksellista, ja kaikkea, mikä heille on pyhää ja kallista, julkeasti rienaavaa toimintaa vastan, niin silloin kyllä ovat lainvartijatkin valveillaan, "politiiikantaidon" mestareista nyt puhumattakaan, ja huuto ja häly käy pitkin linjaa "kansanvaltaa" muka uhkaavasta vaarasta. Ja melusta näyttää huumaantuneen monet politikoivat "housuparit", jotka mielellään monopolisoisivat isänmaan kohtalot erikoisomaisuudekseen. Eikä huuto ole nytkään kaikunut kuuroille korville. Se on herättänyt hallitusvallankin. Kommunisteilla ja heidän asianajajillaan on kyllä ollut lukemattomia salaisia ja julkisiakin maanpetosta valmistelevia kokouksia, mutta koskaan ei ole vaadittu, että maaherran pitäisi olla niissä henkilökohtaisesti läsnä. Eikä liioin hallitus ole tiettävästi juoksuttanut maaherraa luonansa selvittelemassä kommunistien puuhia, mutta annappas, että tunnetut, pahoinakin päivinä koetuksen kestäneet isänmaalliset miehet kokoontuvat neuvottelemaan, miten he voisivat parhaiten olla hallitusvallan apuna maanpetoksellisen toiminnan tukahduttamisessa, niin silloin kyllä ollaan valppaita. Ja se on oikein. Ei sillä taholla tutkimuksia pelätä. Mutta sitä vaatimusta tuskin voidaan pitää vaarallisena, jos vaaditaan, että a i n a k i n y h t ä s u u r t a valppautta on noudatettava kommunistienkin puuhiin nähden ja että "porvarienkin" omaisuutta on suojeltava yhtä suurella tarmolla kuin kommunistienkin. Sellainen vaatimus ei pitäisi olla kohtuuton. Mutta siltä se ei, sen pahempi, näytä. Sillä uskooko kukaan, että jos jollekulle "porvarillisen" lehden kirjapainolle olisi harjoitettu ilkivaltaa, että siinä olisi ollut maaherra henkilökohtaisesti tutkimuksia johtamassa ja hallitus lähettänyt omat erikoiset tutkijansa ja asiasta tehty välikyselyjä eduskunnassa ja sanomistossa kirjoitettu niinkuin on nyt kirjoitettu, kun hävitys on kohdannut Moskovan omaisuutta. Ei! Kyllä sitä olisi tutkinut vain paikkakunnan poliisi tavallisessa järjestyksessä ja nostanut syytteen syyllisiä vastaan, jos olisi syylliset ilmi saanut. Meillähän valitettavasti sattuu harva se päivä suurempiakin tihutöitä, ryöstömurhia, murhapolttoja y.m., joissa aineellinen vahinko on paljon suurempikin, mutta ei niistä tehdä mitään suurta numeroa. Paikkakunnan poliisi tutkii, minkä tutkii, pieni uutinen sanomalehdissä, siinä kaikki. Niin kovin erilainen on suhtautuminen kommunistia ja porvaria kohtaan lainvalvojainkin taholla. Ja kuitenkin pitäisi jokaisen oleman samanarvoinen lain edessä. **Mutta kaukana siitä.**

Kun näin valitettavasti on asianlaita, niin eipä totisesti luulisi olevan syytä kummastella, jos vihdoinkin on ryhdytty vaatimaan, että sellaisesta on tehtävä loppu. Ja alussa näyttikin, että tämä kiitettävä pyrkimys voisi temmata kaikki isänmaalliset kansalaiset mukaansa. Mutta valitettavasti ei niin saanut tapahtua. Siihenkin täytyi saada pistää näppinsä politikoivien kannunvalajain ja tehdä siitäkin puolueasia. Aivan kuin ei kommunismi olisi yhtä vaarallinen kaikkien isänmaallisten puolueiden pyrkimyksille. Mutta sehän onkin ominaista meidän valtiolliselle penikkataudillemme, että meillä täytyy kaikki asiat kulkea puoluelinjoja myöten. Mitään asiaa ei voida käsitellä yksinomaan asiallisella pohjalla. Ei edes kaiken tuhoojaa, kommunismia.

Vapaussotamme kykeni hetkeksi kokoamaan kaikki isänmaalliset kansalaiset kerrankin puoluepyyteiden yläpuolelle sankarilliseen kamppailuun olemassaolomme puolesta ja niinpä silloin kyettiinkin saamaan ihmeitä aikaan. Mutta tätä ihailtavaa yksimielisyyttä ei kestänyt kauan. Heti kun vihollinen oli lyöty, astuivat poliitikot piiloistaan ja kannunvalanta alkoi. Ja ne, jotka työn tekivät, saivat väistyä. "Mauri oli tehnyt tehtävänsä, Mauri sai mennä".

Silloin alkoi puoluevillitys "lehmäkauppoineen" ja jatkuu edelleen. Riideltiin niin kiihkeästi siitä, oliko valtion päämiestä nimitettävä kuninkaaksi vai presidentiksi, että ei jouduttu ollenkaan tarkistamaan, oliko hallitusmuotomme ja muut lakimme sellaisia, että niiden puitteissa olisi hallitusvallalla riittävät mahdollisuudet vastaisuudessa estää kalliilla verellä saavutettua vapautta uhkaavat vaarat. Ja kuitenkin olisi sen tullut olla kaikkein tärkein tehtävä. Ei kuninkaan nimi, jollei sillä ole mitään valtaa, enempää kuin presidentinkään, voi mitään, kuten on nähty. Nyt meillä on suuri määrä lainlaatijoista vihollisen palkkaamia kätyreitä, eikä heille voida lailla mitään. Syntihän kai olisi olettaa, että lainvartijat ja hallitusvalta löisivät niin tärkeästi laimin velvollisuutensa, että he eivät tahtoisi — tai tohtisi lopettaa julkista maanpetosta, jos laki antaisi heille siihen mahdollisuudet. Että se olisi heidän eittämätön velvollisuutensa, siitä luulisi toki oltavan yksimielisiä.

Kokonaan luonnoton on joka tapauksessa asiaintila silloin, kun kansalaisten on pakko erityisesti järjestyä valvomaan ,että ei hallitusvalta saa sallia julkisesti uutta kapinaa valmisteltavan. Sillä se, jos mikään, on juuri hallitusvallan asia. Jos hallitusvalta ei sitä tahdo, tai voi, se ei enää ole mikään hallitusvalta, olkoon minkänimellinen tahansa.

Meillä ei hallitusvalta vuonna 17—18 kyennyt estämään kapinaa, mutta onneksi oli lainsuojattomia miehiä, jotka eivät olleet kuluttaneet aikaansa valaen kannuja "kansanvallasta", vaan pitäneet huolta siitä, että heillä oli antaa hallitusvallalle se voima ja ne aseet, millä kapina kukistettiin ja "kansanvalta" pelastettiin.

Kun nyt taas samat voimat avoimesti puuhaavat uutta kapinaa, luulisi että nyt on jo niin paljon viisastuttu, että niistä puuhista tehdään armotta loppu jo ennemmin, kun "kansanvalta" taas on ajettu pellolle. Mutta valitettavasti ei oikein siltä näytä. Kun ne samat miehet, jotka jo ennenkin ovat näyttäneet, että he sekä tahtovat, että voivat lyödä maahan kapinoivat kansanvallan ja itsenäisyytemme viholliset, nytkin tarjoavat apuaan, tahdotaan heidät politikoivien puoluepukarien taholla leimata vaarallisemmiksi itsenäisyytemme ja eritoten "kansanvallan" vihollisiksi, kuin konsanaan kommunistit. Sillä totisesti eivät puoluepukarit ole milloinkaan pitäneet sellaista melua kommunistien puuhista, kuin nyt "lapualaisista" ja "fascisteista".

Suokoon Jumala, että eivät "konsulit" ja politikoivat puoluepukarit ja paavit sokeudessaan päästäisi asioita kehittymään niin pitkälle, että ei enää auta muu kuin aseet. Sillä mikään ei ole varmempaa kuin se, että ellei kommunistien puuhille tahdota tai voida panna ajoissa sulkua, niin lähestytään nopeasti aikaa, jolloin eivät enää lakipykälät auta. Kukaan ei varmaan hartaammin toivo kuin haukutut "fascistit" itse, että ei koskaan tulisi aikaa, jolloin olisi pakko todeta, että: "taasen meitä tarvitahan, katsotahan, kaivatahan".

Kurikassa, toukokuulla 1930.

K. Varpula.

Aktivistin silmäkulmasta.

Terveisiä Suomen kansalle, eritoten aktivisteille, joita tuntuu viime aikoina kasvaneen vähän siellä ja täällä. Aika tekee miehiä.

Tosin se näyttää tekevän eräistä kansalaisista myöskin "vain housupareja", päättäen siitä vastaanotosta, minkä tämä piskuinen äänenkannattajamme on saanut osakseen. On nim. eräitä lehtiä — nimet jääkööt syrjään — jotka ovat ottaneet uudeksi elämäntehtäväkseen tämän "uuslapualaisuuden" saivareen tappamisen, eräät jo ennen kuin me pääsimme syntymäänkään. Aktivismi tuntuu niillä tahoilla olevan sana ankara, sana mahtava, jota katsoessa näitten "tahojen" mieleen nähtävästi on tullut runoilijan enteellinen: pelätkää, pelätkää, vaviskaa, vaviskaa!

Meille on lähetetty niputtain kirjeitä ja sähkösanomia, joita kuitenkaan emme tilanpuutteen takia vielä saa mahdutetuksi tähän talonpoikaislehtemme toiseen numeroon. Ehkä tuonnempana. Samaan odotukseen jääkööt ne monet avustajamme, jotka eivät vielä näissä ensimäisissä numeroissa näe lähettämiään hengentuotteita. Hetkinen, olkaa hyvä, kaikki saapuu aikanaan. Ja antaa tulla uutta vaan, kyllä tässä vielä tarvitaan.

Kommunistit huhkivat maapallon joka kolkalla entiseen riuskeaan tapaansa, kuten sanomalehdet joka päivä kertovat. Meitä lähinnä viime aikojen tapauksista on tietysti kirjapainonsärkemisjuttu, jossa ensilukeminen jo on suoritettu. Me saimme siellä Vaasan lakituvassa silmästä silmään nyt nähdä tulevan Suomen Neuvostovaltion ensimäisen presidentin Asser Salon, joka henkivartioineen, punaupseeri Heinosen y.m. kera, oli saapunut lukemaan "laillisuutta" näille "Lapuan fascistiroikaleille". Ja hyvin se poika konseptinsa oli asettanutkin. Tukevanpuoleisia

Kirjapainorikkojien vastinekirjelmä raastuvanoikeudelle 7. 5. 1930.

Sittenkun se ihmeellinen suvaitsevaisuus ja pitkämielisyys, jonka turvin kommunistit täällä vuosi vuodelta yhä julkeammin ovat voineet jatkaa rikollista toimintaansa päämääränään Suomen palauttaminen jälleen Venäjän valtaan, täällä Etelä-Pohjanmaalla viime syksynä vihdoinkin loppui, saatettiin täällä maan hallituksen tietoon vaatimus, että on ryhdyttävä toimenpiteisiin kommunismin hävittämiseksi. »Jos ei hallituksella ole kyllin tehokkaita keinoja käytettävänään, niin on sellaiset hankittava. Muuten maan valtiollinen ja yhteiskunnallinen elämä, siveellinen tila ja isänmaallinen mieliala kulkevat rappeutumistaan kohti. Tiedämme hallituksen jo ryhtyneen eräisiin samaan suuntaan tähtääviin toimenpiteisiin, joihin Lapuan kokous kohdisti vaatimuksensa. Se on hyvä. Me odotamme, että niitä ajetaan nopeasti ja tarmokkaasti.»

Näillä sanoilla Etelä-Pohjalaisten lähetystön johtaja, päätoimittaja Leinonen esitti Lapuan kokouksen päätöksen pääministerille. Ja vastauksessaan Etelä-Pohjalaisille pääministeri vetosi siihen, että hallitus jo oli »jättänyt esityksen eduskunnalle muutoksiksi painolakiin ja yhdistyslakiin, joiden avulla voitaisiin entistä voimakkaammin ehkäistä näiden lakien väärinkäyttöä», kuten pääministerin sanat kuuluivat.

Etelä-Pohjanmaalla jäätiin odottamaan luvattuja tekoja.

Yhdistyslain korjaus oli kautta maan voimakkaasti esiintuodun isänmaallisen mielipiteen painostuksella viety onnellisesti läpi. Mutta kun eduskunnassa joutui käsiteltäväksi hallituksen esitys Rikoslain 2 luvun 17 §:ään tehtävästä lisäyksestä, jonka esityksen tarkoitus oli sen narripelin lopettaminen, joksi kommunistilehtien lakkauttamistuomiot lainsäädännön vajavaisuuden vuoksi ovat muodostuneet, oli kansalaiskokousten lähetystöille annetut vakuutukset ja lupaukset jo unohdettu, eikä edes hallituskaan pitänyt asiaa enää sen arvoisena, että sitä olisi kannattanut ajaa niillä parlamentaarisilla keinoilla, joita hallituksen käytettävänä on.

Tämä herätti katkeruutta Etelä-Pohjanmaalla, jossa kipeästi tunnettiin tämän lainsäädännössämme olevan aukon täyttämisen välttämättömyys. Kuten tässä tuomioistuimessa hyvin tiedetään, ovat viranomaiset kyllä yrittäneet taistella tämän »Työn Äänen» rikollista toimintaa vastaan niillä keinoilla, joita heidän käytettävissään on ollut. Onhan se ollut täällä syytteessä useita kertoja ja sen toimittajia on rikoksistaan tuomittu vankeuteen. Mutta toisaalta se seikka, ettei sellaista julkista rikollista toimintaa kuin mitä »Työn Äänen» kaltaisten lehtien ilmestyminen on, ei saada lopetetuksi, vaan että se saa vuodesta vuoteen jatkua ja että sen lakkauttamistuomiotkin useimmiten ovat aivan tehottomia, osoittaa, kuinka avuttomaan tilaan valtiovalta on itsensä asettanut taistelussa vihollisiaan vastaan.

Kun siis toiveet valtiovallan voimistumisesta ja esivallan miekan terästymisestä näin olivat raukenneet, syntyi täällä ajatus **tehdä loppu** tästä häpeällisestä asian tilasta tuhoamalla tämän rikollisen toiminnan väline, s.o. »Työn Äänen» kirjapaino.

Tämän me teimme ja siitä me nyt yhdessä toisten vastaajien kanssa olemme täällä syytettyinä.

Me emme tästä teostamme ole odottaneet kenenkään kiitosta. Täällä Etelä-Pohjanmaalla on joskus ennenkin epäjärjestyksen aikoina viranomaisten ollessa voimattomina talonpojat olleet pakotettuja itse omin avuin kukistamaan rikoksellisen menon. Sillä tavalla täällä aikanaan lopetettiin »häijyjen» valtakausi maakunnan

---

sanoja noin oikeusistuimen juurella deklamoitavaksi. Niille, jotka eivät ole saaneet kunniaa nähdä Asseria läheltä, voimme vakuuttaa, että jokseenkin mitättömännäköinen heppuli ulkoapäin, mutta sisua kyllä löytyy — miten sitten mahtaisi riittää tosipaikassa?

Kullervo Leskisen historiallinen tuppipuukko lepäsi syyttäjän pöydällä kilttinä. Tutkimuspöytäkirja ilmoitti, että se oli ostettu Kauhavan asemalta ja maksanut 27 mk. Juu, 27 oli jääkäripataljoonankin luku. Sattumako? Herrat vapaamuurarit, tuokaa salaoppinne esiin!

Kun "fascistiroikaleille" oli luettu 1000 mk. uhkasakot, painuivat kotoryssämme Vaasan työväentalolle kirjapainon jälleenrakentamisjuhlaan laulamaan liikuttavankaunista taistelulauluaan ja kuuntelemaan "toveri ja tuomari" Asserin juhlapuhetta, jossa seliteltiin, mikä ero on porvarillisella ja sosialistisella diktatuurilla. Aktiivisena kansalaisena olimme siellä tietysti mekin ja kuulimme lopputuloksen, joka, tosin Trotskyn sanojen mukaisesti, oli: "edellinen on valkoista diktatuuria, jälkimäinen punaista, se riittää meille, tovereille".

Mutta haltioihinsa sai Asseri vaasalaiset jentat — nehän ne, kommunistien juhlissa ovat aina valtavana enemmistönä — kertomalla, miten eräät porvarit olivat katukeskustelussa pyytäneet hänen ottamaan ensi kerralla mukaansa ruumisarkun. Ei Asseri viisaasti kyllä kertonut, että hän oli toivottanut näille porvareille samaa, mutta sensijaan hän nyt juhlayleisölle ilmoitti, että koko Suomen porvaristo alkaa olla valmis itse rumisarkkuun laskettavaksi. Auta armias sitä apploodi- ja jalkojen tömistysmyrskyä, minkä tämä **uusmarxilaisuuden iskulause** synnytti katsomossa! Hennot porvarilliset liikavarpaamme olivat siinä rytäkässä muuttua ihan liktuunamassaksi.

Mutta sitä me hengessämme ihmettelimme, että läsnäolevat poliisiviranomaiset antavat toverien rauhassa niinkin räikein sanoin, kuin mitä toveri Asseri puhui, yllyttää polkkatukkaista rahvasta uuteen kapinaan. No, tässä laillisuuden etuvartiomaassahan on sanavapaus sallittu — ainakin silloin kun on kysymys kommunisteista.

Mitenkähän sähköistä vanhan Vaasankaupungin ilma on kesäkuun 4 pnä, jolloin "Lapuan fascistien autokaravaani" saapuu esittämään tämän farssin — Asserin sanoja käyttääksemme — toista näytöstä? Ja kulkeekohan kansanvallan regissööri Asseri silloin enää Seinäjoen aseman tunnelin kautta? Ehkäpä toveri Stalin lainaa hänelle siksi päiväksi oman federatiivisen lentokoneen, jotta tämä kuuluisa tuomari voi yhtyä moderniin lauluun: ilmojen halki käy lentäjän tie . . .

Ettei juttumme venyisi pitkäveteiseksi kuin nykyaikainen parlamentarismi, panemme tähän porvarillisen pisteen ja jäämme lukijan kanssa henki kurkussa odottamaan kesäk. 4 päivää.

Mutta parasta kuitenkin taitaa olla, että menemme sinne kaikin panssaroituina, sillä ei sitä tiedä, kuinka monta Lännen Vähemmistökansallisuuksien Yliopiston kurssin suorittanutta miestä kotoryssämme sinne lähettävät Asserin henkivartijoiksi.

Muuten arvelemme: kommunismi on kukistettava!

Aktiivisin kouranpuristuksin:

Activus.

isäntämiesten omalla kovakouraisella kurilla. Tätä juuri merkitsee »Lapuan laki», joka täällä tunnetaan velvoittavana voimana yhä edelleen. Mekin olemme tekomme tehneet oikeusjärjestyksen arvovallan vuoksi, moraalisena hätävarjeluksena, ettei esivallan voimattomuudesta huolimatta ainakaan tällä lakeudella saataisi jatkuvasti rankaisematta yllyttää rikoksiin ja häväistä pyhiä asioita, vapautta, jonka puolesta tämän maakunnan miehet ovat vuodattaneet enemmän verta kuin muut, meidän uskontoamme, joka täällä on vaikuttanut väkevinä kansanliikkeinä ja joka tämän maakunnan kansalle on kallis isäin perintö, osoittaaksemme, ettei ole terveellistä julistaa itämaisia orjanoppeja tällä maaperällä, jota orjain jalat eivät ole tallanneet. Tämä teko on vastavaikutus rikosta vastaan, jota Etelä-Pohjanmaalla kenties pidetään törkeämpänä kuin muualla. Ja vaikkapa tällä teolla ei muuta merkitystä olisikaan, on se luullaksemme kuitenkin — Lapuan "haastejuhlain" lisäksi — moskovalaisuuden täkäläisille asianajajille ollut vakava merkki Etelä-Pohjanmaan ilmanalan sopimattomuudesta heidän laisilleen. Ehkäpä he juuri sen vuoksi ovatkin nähneet otollisimmaksi siirtää kirjapainonsa rippeet täältä pois, kuten on kerrottu.

Ei ollut aivan odottamatonta, että ne, jotka tähän asti ovat esiintyneet kommunismivaaran vähäksyjinä ja isänmaallisen valkoisen yhteisrintama-ajatuksen ivaajina, nyt »Lapuan hengen» ja »Työn Äänen» kirjapainon kohtalon herättäminä ovat saaneet silmänsä auki huomaamaan, että täällä kiireesti tarvitaan laaja yhteisrintama — kommunismin vihollisia vastaan. Eikä sekään surullisen-lystikäs vaivannäkö, minkä eräät tämän porvarillisen yhteiskunnan äänenkannattajat, joilla tuskin koskaan on ollut yhtä vakavaa sanaa sanottavana kommunistien rikoksellisesta toiminnasta, nyt ovat nähneet koettaessaan keksiä kyllin räikeitä nimityksiä kuvatakseen meidän »konnantyömme», ikäänkuin ei »kaikki haudan synkeys ja tuskat elämän» riittäisi ilmituomaan meidän tekomme kataluutta. Tätä puoluepeliä ja kommunistien liehakoimista katsellessa tulee verranneeksi, kuinka ymmärtävän välinpitämättömäti täällä suhtaudutaan sellaisiin vähäpätöisiin tapahtumiin, kuin jokapäiväisiin valtio- ja maanpetoksiin ,sotilasvakoiluun vieraan vallan hyväksi, isänmaallisten työmiesten pahoinpitelyyn, yli maan moskovalaisten ohjeitten mukaan tapahtuvaan ja sieltä rahoitettuun vilkkaaseen toimintaan maan saattamiseksi jälleen Venäjän vallan alaisuuteen. Mutta meitähän voidaan tietysti kohdella miten vaan, kun kuitenkin voidaan luottaa siihen, että me olemme aina valmiit jos tarvitaan varjelemaan näittenkin herrojen terveyttä ja omaisuutta ilman että heidän tarvitsee enempää kuin ennenkään panna kallista henkeänsä vaaraan. Meitä pakottaa siihen horjumaton »Lapuan laki».

On esiintynyt sellaisiakin isänmaan ystäviä, joitten mielestä yksin kommunismin vastainen agitatiokin on omaansa vahingoittamaan ei ainoastaan valtiovallan auktoriteettia vaan myöskin maamme arvonantoa ulkomaitten silmissä. Nythän voidaan jo unohtaa, että se arvonanto ja luotto, jota me muitten kansojen keskuudessa kenties nautimme, toki kaikkialla ensi sijassa perustetaan siihen, että täällä ensimäiseksi pantiin sulku kommunistien yritykselle tunkeutua asevoimin länsimaihin ja että täällä yhä edelleen elää lannistumaton puolustustahto. Tämän arvonannon maallemme hankkimisessa olemme mekin olleet mukana, eikä tämän maakunnan miesten ja naisten osuus siinä olekaan vähin. Mutta tänne onkin haudattu liian monta vapaussodan sankaria, jotta täällä olisi voitu oppia ikävöimään sitä ulkomaista arvonantoa, joka kenties on saavutettavissa liehakoimalla isänmaan ja vapauden julkisia vihollisia.

Herra Kaupunginviskaali on rangaistusvaatimuksensa nojannut Rikoslain 35 luvun 3 §:ään. Se teko, josta meitä syytetään, onkin epäilemättä tässä lainkohdassa tarkoitettu ja sen mukaan tuomittava ottamalla huomioon, että vahingonteko tässä tapauksessa käsittää rikoksellisen toiminnan välineen turmelemisen. Jätämme Raastuvanoikeuden harkittavaksi, mikä rikosoikeudellinen merkitys meidän kunkin osallisuudellamme tähän tekoon on samoinkuin senkin, onko ottamalla huomioon säännöksen Rikoslain 5 luvun 3 §:n 4 kohdassa avunannolla Rikoslain 35 luvun 3 §:ssä tarkoitettuun tekoon mitään oikeudellista merkitystä lainkaan.

Otamme vapauden vertailun vuoksi vielä huomauttaa siitäkin, että Turun Hovioikeus äskettäin, kuten sanomalehdistössä on kerrottu, on tuominnut kaksi kommunistia valtiopetoksen valmistelusta, josta rangaistus on 1—8 vuotta kuritushuonetta, ehdolliseen vapausrangaistukseen.

„Kirjeenvaihtoa".

Kommunistit uhkaavat pankinjohtaja Nikulaa.

T.k. 14 päivänä saapui Lapualle pankinjohtaja Yrjö Nikulalle, joka on m.m. "Aktivistin" toimituskunnan jäsen, kommunisteilta uhkauskirje. Sen vasemmassa yläkulmassa oli neuvostolan vaakuna: tähti, sirppi ja moukari. Julkaisemme alla kirjeen sellaisena kaikkine virheellisyyksineen:

Hk:i 12 p. 1930.

K. Herra pankinjohtaja Nikula.

Tietäessämme, koska olette fascistien johtaman ja sankarillisen Toverittaremme Sofia Viinamäen entinen isäntä, saamme huomauttaa, että: ellei Toverimme Asser Salo saa rauhassa kulkea kautta nykyisen lahtari Suomen, tulemme järjestämään asiat niin, että te ette komenna varsin kauan fascistihulikaaneja, voimme ilmoittaa; ensikerran kun Salo saapuu Vaasaan tulemme lähettämään myöskin vartion joka varmasti suojelee Toverimme. Sitä puolustusketjua ei pysty murtamaan mikään lahtarikaarti. Määräämme, että jätätte Toveri Salon rauhaan, ellette halua että punikit, jotka luulitte teilaavanne alkavat teitä kiusaamaan. Ellei lahtarit ja fackistit pidä hyppysiään poissa meidän asioistamme, tulemme nostamaan kansan kapinaan ja sellaiseen, että luissanne tunnette.

S. K. P. — S. K. N. liitto.
S. K. P. Suomen byro.
Kautta Johan Kalmi".
(nimi epäselvä)

Vastaus. Eivät "lahtarit ja fascistit" tule pitämään hyppysiään poissa teidän isänmaanpetturien asioista, vaan tarttuvat entistä kovakouraisemmin niihin siksi kunnes isänmaanpetturit on maasta hävitetty.

Lapua, 14. 5. —30. Y. Nikula.

Kun punapaitoja riisuttiin Lapualla, tapahtui monta huvittavaa kohtausta. M.m. heitettiin työväentalon saliin hajupommeja. Eräs vaasalainen naikkonen oli hajusta pyörtyvinään ja yritti kaatua lattialle. Mutta lähellä ollut körttiläispoika tarttui tyttöön kiinni ja piti hänet pystyssä. Kun tämä homma ei kuitenkaan miellyttänyt poikaa, kysyi hän vanhemmilta: "mihinkä minä tämän nyt paan?" — "Mene ja kasta takapuoli vesiojaan", vastattiin hänelle, "niin eiköhän siitä kuume lähde kuin hautovasta kanastа". Poika nosti tytön syliinsä, kantoi hänet pihalle ja kastoi ojaan. Että tyttö selvisi "pyörtymyksestään" ja kiitollisuuden sijaan oli hirveän suuttunut, ei tarvinne mainitakaan.

*

Vaasan Työväen Osuuskaupan omnibusauto seisoi Lapuan työväentalon pihamaalla. Tehdäkseen kotoryssille pikku kiusaa pistivät miehet vettä sen bensiiniin. Punaiset koettivat sitten saada autoa liikkeelle ja veivasivat sitä mies toisensa jälkeen. "Käykö se vietereillä", kysyi ympärillä seisovat miehet, "kun sitä täytyy noin kauan pyörittää?" Mutta punaiset vain veivasivat ja veivasivat. "Eikö olisi paras tehdä lakko siitä pyörittämisestä", pistivät miehet taas väliin, "kyllä täällä rikkureita on!" Vihdoin autonkuljettaja huomasi, missä vika oli, ja pyysi pikku poikia lykkäämään autoa bensiiniasemalle. Kun auton lykkääminen on pojista aina mieluista, niin hän saikin siihen tarpeeksi poikia. Hetken lykättyään eräs pikku poika kuitenkin tokaisi: "emme lykkää enää, jollemme saa ruplaa palkaksi!" Kuljettaja lupasi antaa pojille palkkion, ja niin pojat taas lykkäsivät autoa.

Kokkola 1930. Sanomalehti O.Y. Kokkolan Kirjapaino.